

Minél jobban eltért Jókaitól a modern magyar irodalom, annál inkább kell kegyelettel övezni a ravatalon nyugvó legnagyobb magyar író nevét.

Ne tartson vissza bennünket e pillanatban a nemzet halottja iránt való kegyelet nyilvánításától semmi más tekintet.

Aki a hazáért tett, küzdött, fáradott, áldozott, emlegesse annak nevét kegyelettel a hazának minden hű fia.

Dr V. Gy.

Jókai a ravatalon.

Ma már ott fekszik, vértelen, hideg szoborra fagyva a mi siratott örökös büszkeségünk a Nemzeti Múzeum oszlopos csarnokában, óriás illatos virághalomba örökre mozdulatlan nyugalommal. Az a vértelen arcz mint az örökkévalóság szobra néma, mozdulatlan, csak az a sok csudálatos mese zsong ott a ravatal körül hatalmas symphoniává olvadva, melyeket az a megfagyott agy álmodott s az a halvány kéz papírra vetett. Ott zsong mindazok lelkében akik oda zárandokolnak ma, s itt zsong mindannyiunkban, akik a magyar föld kenyerén nőttünk fel s azok a mesék szívünkbe lopták ennek a földnek csodaerejű szépségét.

S ez a symphonia a dicsőség örök dalává nő, hullámszik ettől a ravataltól és szerte árad e föld népei közé, hogy szívükbe lopja a mi lelkünkbeli, vérünkbeli fakadt meséit ennek a csodálatos nagy mesemondónak, a kinek jószágos arcjától bucsuznak ma ezek és ezek . . .

Budapest, máj. 8.

A mai nap a csendes részvét napja. A halott költő a Múzeum előcsarnokának egy kis fülkéjében fekszik. A nemzet pedig néma megilletődéssel, mélyeséges fájdalommal állja körül azt a koporsót, amely legnagyobb fiának a porhtüveljét zárja magába.

Részvétüket nyilvánították: Thallóczy Lajos közös pénzügyminiszteri osztályfőnök, Zsar-

nay Béla kamarás, dr Ladányi Máttyás, Czernovszky Károlyné Marien-Grünből, Altschul Arthur, Deutsch Nándor és Simon, Horváth Sándor és Siklós nagyköztség közönsége, amelynek Jókai az első országgyűlési ciklusban képviselője volt.

A Nemzeti Múzeumban.

Annak daczára, hogy tizenöt munkás egész éjjel dolgozott az előcsarnokban felállítandó ravatalon, ma délelőtt a munkások még nagyon a kezdetén tartottak.

A ravatalból ugyszólván még semmi sem készült el csak az Apaffy György sarkotágja körül emeltek három lépcsőt.

Az oszlopokat és a menyezetet fekete posztóval vonták be, a szobroknak a legnagyobb részét pedig kihordták egy szomszédos helyiségbe.

Holnap reggelre fölépül a ravatal és elkészül a diszítés is.

A koporsó az előcsarnoknak egy hatlépés hosszú és négylépés széles kis mellékfülkéjében áll.

Két koszoru, az Arany Lászlóné és a házi orvosé, a koporsó lábrészén, egy csokor, az özvegyé, a fejrész fölé van téve. A koporsó körül hat gyertya ég s két diszruhás szolga áll mellette őrt.

Holnap délelőtt kilencz órától kezdve bosátják be a közönséget a ravatalhoz.

A *Petőfi-társaság* ma délelőtti ülésében elhatározta, hogy Jókai Mór temetésén testületileg vesz részt. A társaság kivonul a temetőbe s megvárja, amíg a nagy halottat elhantolják.

Herczegh Ferencz, a társaság elnöke a sirnál beszédet mond.

Jókait bebalzsamozták.

Este Hollós Ferecz dr Pertik tanár aszisztense ajánkozott, hogy tiszteletből bebalzsamozza Jókai Mór holttestét. A dolgot közölték Berzeviczy miniszterrel, aki azonban ellene volt a bebalzsamozásnak. Azt üzenté, hogy előbb kellett volna beszélni a dolgról, a koporsó már le van olmozva.

Ejszaka tizenkét órákor azonban megváltozott a kegyelmes ur véleménye, magához hi-

vatta Hollós doktort és megbizta a bebalzsamozással. Ejszaka egy órákor megjelent a Múzeumban Jókai koporsójánál Hollós a két aszisztensével, felbontották a koporsót és vilanyfény mellett hozzáfogtak a bebalzsamozáshoz, amely reggel hét óráig tartott.

Azután újra koporsóba tették a halottat és két őrt állítottak mellé.

Jókai-gyász a házban.

(A képviselőház ülése.) Az új ülészak első ülését a képviselőház a nemzet gyászának szentelte. A királyi kéziratot, amelylyel az uralkodó a harmadik ülészakot megnyitotta, felolvasták s azután *Perczel* elnök, *Berzeviczy* kultuszminiszter és *Thaly* Kálmán, a függetlenségi párti tiszteletbeli elnök adóztak megilletődött, kegyeletes szavakkal Jókai emlékének. A Ház az elnök és a kultuszminiszter előterjesztését egyhangulag elfogadták.

A képviselőház ülésén különben nagy számban voltak jelen a képviselők s a karzatok is zsufolva voltak. A folyosókon azonban nyomott volt a hangulat, az emberek nem tudták még, mi lesz. És a bizonytalanság nehezen ráfeküdt a lelkekre.

Perczel Dezső fél tizenegykor nyitva meg az ülést. Elmondja, hogy a jegyzőkönyvet már az utolsó ülésen hitelesítették.

Gróf *Tisza* István: Jelenti a Háznak, hogy legfelsőbb királyi kézirat érkezett. Kéri annak felolvasását.

Szűcs Pál jegyző olvassa a királyi kéziratot, melylyel az ülészakot megnyitja.

Az elnök búcsuztatója.

Elnök: Indítványozom, hogy legfelsőbb királyi kézirat tudomásul vétessék és tudomásul vétel és kihirdetés czéljából a főrendiházhoz átküldessék.

Hozzájárul a Ház? (Igen!) Ugy ezt a Ház határozatképpen kimondom.

Meg fogja engedni nekem a Ház, hogy azon eddig folyton követett szokástól és gyakorlattól, hogy a mindenkor ülészak első ülésében egyéb is történjék, mint hogy a Ház legközelebbi ülésének napirendje állapittassék meg, ezuttal, tekintettel arra a megrendítő

mosta el. A régi pompának emléke sem maradt. Szerelule magyar falu a mult században még a nagy dunai szigeten feküdt, a honnan repülő hiddal jártak át a réven. Három sziget volt egy csoportban. Most már csak kettő van. Azt, amelyiken a helység állt, egészen elhordta a Duna; a falu most a pesti parton áll, a mig a Duna eltűri. A rév, a hozzá vezető uttal együtt, csak a mappán látszik.

Hatalmas védvár volt Kupuszina a török világban. Kettős sáncz foglalta körül. Most az elstülyedt tornyaiban tekenős békákat fognak; ezeknek kedvencz tanyája a hajdani kastély. A várkertben sulyom terem. A nagy terebélyes égerfákon csapatostúl tanyáznak a halász-sasok. Korallszaru szederida, aranycsengetyűs páponya, ezüstbőjtös iszalag kuszik fel a zöld tarjagos kőfalakon s csüng alá hosszú füzérekben a békatenyésztő tömpölyökig.

Legrettentőbben mutatta ki demiurgusi hatalmát a Duna annál a nagy falunál, a melynek Monostorszeg a neve. Ezekén a partokon állt a Szent-Péter nevét viselő apátság kolostora; átellenben vele egy királyi város, Bodrog, mely egy vármegyének adott nevet s a kettő között egy szigeten a camalduti barátok hirtűves kolostora: »Szent-Kereszt«. Mind a három eltűnt a föld színéről háromszáz év alatt: a klastromok is, a város is. Semmit, egy kődarabot nem hagyott fenn belőlük a Duna.

Csak a fakó pergamenek beszélnek a létezésük felől. A nép most is megvan. A nádfeleles falunak annyi a lakosa, mint a hajdani királyi városnak; de a polgárból, a nemesből paraszt lett, földműves, pásztor, halász.

Igy folytatta egyenlősítő munkáját, a harczot minden emberi nagyság ellen a hatalmas legyőzhetetlen Duna.

Ilyen jegyzetek voltak az én papom különös diáriumban.

S még akkor sem értük meg az 1838-at! Ez 35-ben történt.

Egy szép őszi este ezzel a szóval robant be a malomba Lőrincz tiszteletes; Márton bátyját épen szemközt találva az ajtóban:

— »Itt van az »arany sas!«

— »Itt van? kapott rajta Márton. — Hát hidd be egy pohár borra.«

— »Dehogy hívom! Futok a puskámért.«

— »Csak nem bolondultál meg? Cak nem lövöd meg a legjobb kundsaftunkat, a ki anynyi mundlisztet megvesz.«

— »Dejsz az nem él mundlisztel; hanem bárányhussal.«

— »Hát nem az ujjvári arany sas kocsmárosról beszélsz.«

— »Vigye az ördög a te ujjvárosi arany-sasodat! En az igazi arany sasról beszélek: az

aquila chrysaetosról! Már három nap óta halom a hangját. De csak a hangjáról tudom, hogy itt van. Olyan magasan jár az égen. Kettőt kiált: egy vékonyat meg egy vastagot »ú-i-; egy oktáva köztük a különbség. Aztán meg azt a hangot hallom, amint egyszerre leveli magát, a szárnyát összeverve; mintha a szél verné a vitorlákat! Régen lesek rá. De ma láttam színről-színre! A mi szigetünkben szállt le a nagy jegenye fára. Nagy ritkaság magyarországon, Afrika a hazája, aranyt játszik a tolazata; azért hívják chrysaetosnak! De hívják imperialisnak is, meg heliacának: császári, napba repülő madárnak.«

— »Hát bánja a szősz! mondá a molnár egykedvűen, — miattam lehet neki annyi keresztnéve, meg praedikátuma, mint egy príncznek.«

— »Az éjjel rálesek és meglövöm az arany sat.«

Azzal szaladt a szobába puskájáért Lőrincz. Nemsokára visszatért a duplával a kezében, a tarisznyával a vállán.

Márton bátya ott állt az ajtóban s elfogta az öcsesét.

— »Hallod-e, Lőrincz? Most már én mondom azt, a mit te mondtál az előbb az én arany sasomra, hogy »vigye el az ördög a te arany sasodat!« — Tudod-e, hogy az apánk az utoljára járja? Ejjel alig tud már lélegzetet

Róth M. utóda ajánlja ez évad legújabb **AUDERSCHU-féle** mintájú raktáron levő angol zephyr-szövetből méret szerint készíthető uri fehéreneműt.

országos veszteségre, a mely a Ház ülésének szünetelése alatt ért minket, eltérjek, kivételt tegyek. (Halljuk! Halljuk!) Azalatt, míg a Ház ülésüket nem tartott, folyó hó 5-én az esti órákban elragadta a halál az ország koszorús költőjét, Jókai Mór.

Megrendítő eset ez az egész országra, megrendítő eset minden magyar emberre sajt hiszem, hogy ha nem is állana fenn évtizedek óta az a benső kápos, a mely a törvényhozást is utóbbi időben annak mindkét házát Jókaihoz kötötte, — még az esetben is kötelességem lenne e helyen megemlékezni a most elhunyt nagy hazafiáról.

Mert Jókai Mór az ő hasznos és a magyar névre csak dicsőséget árasztó működésében több, mint négy évtizeden át a törvényhozásnak is tagja volt. 1861-ben választatott először képviselővé és 1896-ig tagja volt az országgyűlés képviselőházának. 1896 óta pedig a törvényhozás másik házában, a főrendiházban működött, mint törvényhozó. Így tehát ez a gyász nemcsak országos jellegénél fogva, hanem magis mint a háznak saját gyásza érinti a képviselőházat.

Jókainak, mint íróknak, mint költőnek méltatása teljes valójában nem e helyre tartozik. Meg fog az történni kétségtelenül. Sokkal inkább átérzi azt mindenki, hogysen erre itt e percben kitérni kellene. Két dolog van azonban, amelyet hallgatással nem mellőzhetek és amelyet különösen kiemelni kívánok. Ez a két dolog az, hogy mi Jókai Mórban a leglánglelkűbb, a legtörhetlenebb hazafiak egyikét, az ország legkiválóbb fiainak egyikét gyászoljuk, a ki a legmelegebb szeretettel csüggött a hazán, mindnyájunk közös édesanyján. A másik az, hogy Jókai mindvégig megtartotta azt a tősgyökeres magyarságát, amelylyel ő a magyart a külföld előtt is ismertté, keresetté és rokonszenvesstette.

Ezzel formai indítványt nem kívánok tenni, tisztelt Ház, mivel mai ülésünkben még határozatot nem hozhatunk. De a Ház belezegyzésével már is intézkedtem, hogy a Ház külső kifejezésétől és a Ház összes tagjai mélyen érzett részvételének nyilvánításául díszes

koszoru helyeztessék az elhalt hazafi ravatalára. (Általános helyeslés).

Felkérem azonkívül összes képviselőtársaimat, hogy a hétfőn délután 3 órákor a Nemzeti Múzeum csarnokában megtartandó végzettségén megjelenjen és őt utolsó útjára elkísérni hazafiai kötelességüknek tartásuk, természetesen az elnökség vezetése alatt. (Helyeslés).

A mi most már a külön indítványokat illeti, azokat, miután a hétfői ülésen sem lesznek elkészítettek, a hétfői ülésre tartom fenn és akkor fogok azok iránt a Háznak javaslatot tenni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur kér szót.

A kultuszminiszter.

Berzeviczy Albert: T. Ház! En a kormány nevében is hozzájárulok a mélyen t. elnök ur előterjesztéséhez, annak minden részéhez. Nem kételkedhetem benne, hogy magyar képviselőház méltó és hű kifejezője lesz a nemzeti közérzetnek, amely megilletődéssel borult a nagy költő ravatalára és kívánja őt a nemzet halottjaként gyászolni. (Helyeslés.)

Jókai írói munkásságával Magyarországának annyi és oly maradandó dicsőséget szerzett, hogy a magyar nemzet önön magát kibebitené, ha a kegyeletnek méltó kifejezését nem találná annak a költőnek elhunytá alkalmából, aki a magyar népnek, a magyar költészetnek, a világ minden művelt nemzete körében számtalan barátot szerzett, (Elénk helyeslés) aki pazar gazdagságu képzeletével világokat fedezett fel, nemzete és a többi művelt nemzetek számára, akinek a műve elválaszthatatlanul összeforr nemzetünk egész újabbkori történetével. (Ugy van! Ugy van!)

Thaly Kálmán: Az országos gyász mélyen megrendíti az ő szívét is, költőről, a költők között is íróról van szó, talán nem is volna szabad száraz prózában megemlékezni róla. Hiába keres hasonlatokat nagysága jellemzésére: az északi fény ragyogása elvész, a csillagpompá hideg és távol van tőlünk, az ő hatása ragyogó, meleg s közvetlen. Jókai szíve a

legremekebb költeményei írása közben mindig a hazáé volt, regényeiből minden magyar ember kiérzi a magyar szív lelkesedését. O igazában melegítő, tündöklő nap volt. A gondviselés a 48-as években szellemóriásokkal ajándékozta meg a magyar nemzetet. Ott van Kossuth Lajos, az új kor Demosthenese, Petőfi Sándor, minden idők legnagyobb lírikusa és Jókai Mór. Az egyik száműzöttén jöhetett csak haza, Petőfi a csatatéren esett el, de Jókainak megengedte a sors, hogy köztünk élje át életét. Szól Jókai irodalmi működésének jelentőségéről. Majd a párt nevében kijelenti, hogy az elnök és kultuszminiszter jelentéséhez hozzájárul.

Elnök: A legközelebbi ülés hétfőn délelőtt tíz órákor lesz.

Napirendje a két alelnök, a háznagy s a jegyzők választása, a Ház osztályokra osztása. Kedden a szakkbizottságokat választják meg. Az ülés végén még felolvasták és hitelesítették a jegyzőkönyvet.

Jókai a vallásról.

Dvorzsák János apostoli főjegyző és pápai prelátus, Bolander regényeinek magyar fordítója a Jókai gyász alkalmából írja a következőket:

Midőn hazánk legelső írója összes munkáit újból kiadta, felkerestem soraimmal s hivatkozva arra, hogy a kiadás közöltségen jelenik meg és az iskolák közt sok példányban ingyen létszen kiosztva, figyelmeztettem, hogy azokban sok kiigazítani való volna s jeleztem is a katolikus egyház tanaival ellenkező dolgokat, miket már csak azért is ki kellene hagyni az új kiadásból, mert a kiadás díszletőségét Magyarország hercegprímása vállalta el.

Ez alkalommal megküldöttem a Boldogútnak összes kiadványaim egy példányát is. Ide iktatom 1893. december 24-én kelt sorait:

»A küldött művekért hálás köszönetemet kell kifejeznem: én azokat karácsonyi ajándékkul vettem s e legdicséretőbb epithetont választom számukra, amidőn »szükséges és nélkülözhetlen« könyveknek nevezem.

Midőn aztán megnyugtatt arra nézve, hogy az új kiadás elbírálva, megrostálva fog megjelenni, így folytatja:

Felvilágosításul annyit hadd mondjak el, hogy azok az egyes kifejezések nem az én katechismusomat, hanem a regényes alakjaim észjárását jellemzik: ha egy athenistát irok le, az Istentagadó szavakat mond, míg amidőn egy katolikus főpapot (Fráter György) s mellette a római szentegyház intézményeit irom le ismét a legnagyobb igazságot igyekszem megtalálni.

Egyes mondatoknak, az antithesis és expatio kapcsolata nélkül való összeállításából lehet ellenem és akármely író ellen főbenjáró bűnök vádlevelét szerkeszteni.

Itt azonban el kell ismernem, hogy magam vagyok a hibás. Én követtem el azt a hibát, hogy »Negyvenév visszhangja« című anthológiában kiböngésztem mindenféle műveimből egyes gondolatokat, frázisokat s azokat kollektiv rovatokba csoportosítva bocsátottam közre. Hát ezt a hibát nem fogom ismételni s összes műveimből ez a könyv egészen ki lesz hagyva. Különbön is egész irodalmi működésemnek az volt az irányzata, az olvasókat

venni: ételt is alig vesz magához. Csak tejet meg egy kis bort tud inni.

— »Ugy van már az öreg hat hét óta.«

— »No én azt hiszem, hogy a holnap reggelt nem éri meg.«

— »Nem vagy te doktor, nem tudsz hozzá.«

— »De a doktor is azt mondta ma, mikor itt volt.«

— »Az meg azért nem tud hozzá, mert doktor.«

Márton megfogta az öcsésének a karját.

— »Edes öcsém. Tudod jól, hogy mi van az édes apánk végrendeletében. Mindig jó testvéred voltam: most is az akarok lenni. Kérve kérek ne hagyd itt a szegény apánkat halálos órájában. Hadd osztozzunk meg az ő elhunytá után, mint szerető testvérek. Szívesen felezem veled az örökségünket. De ha te itt nem maradsz, az öregünknek feladni az utolsó urvasoróját, az utolsó vigasztalást elrebegni fölötte: én kegyetlen, kőszívű leszek te hozzád s engedem a testamentumot úgy végrehajtani, a hogy az meg van írva s hagylak földönfutóvá lenni az üres tarisznyával. Isten engem úgy segíljen!«

— »Dehogy teszed te azt Márton! sokkal jobb ember vagy te Márton.«

— »No Lőrincz, két szót hallottál ma tőlem, amit én nem szoktam sürűn kuszpitolni. Se káromkodni, se esküdni nem szokásom. Ma mégis azt mondtam, hogy »vigye el az ör-

dög a te arany sasodat!« — De még nehezebb szó az annál, hogy »Isten engem úgy segítjen.« Kétszer mondtam: harmadszor nem mondom. Meglátod, hogy megteszem, amit mondtam.«

A magas égből hangzott a ritka szárnyas kiáltása: »U—i« Lőrincz kirántotta a karját a bátyja kezéből s futott le a Dunához, csónakjába ugrott, átevezett a szigetre.

Az öreg molnárra csakugyan ráborult ez este az ő utolsó éjszakája. A meghívott orvos tudatá a családtagokkal, hogy legyenek készen a végsőre.

A haldokló egyre a Lőrincz nevét sóhajtozta.

Márton két postát is küldött utána sürgős izennel a szigetre. A kiküldött molnáregények egymás után tértek vissza azzal az izennel, hogy nem találják a tiszteletet sehol.

Az ördögnek ajánlott sas éles szemeivel hogy vadász leskelődik rá a kukorica kékéből rakott gunyhó alatt s elrepült a jegenyéről, melyet éjszakai tanyául választott, áthuzott a szélesebb Duna-ágon: ott szállt le a pagonyban egy magas topolyfára. Lőrincz a csónakjával utána eredt. A sas azt is észrevette s még feljebb repült a ligetben. Lőrincznek víz ellenében kellett eveznie, hogy utólrérje: aztán úgy lappangani fátul-fáig; hogy meglóphassa az alvó madarat. — Az alatt meghalt az édes apja.

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

angol divat férfiszabó-cség

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be

Nagyvárad,
Fő-utca.

(Uri Casinó-épület).

TELEFON 520.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-ötönyöket, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női costümekeket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

az ideál felé vezetni s mi volna magasabb ideál, mint a vallás? En azt kívánom, hogy mindenki a saját vallásában tövözöljön. *Egész életem folytonos lánczolata volt az Isten kegyelmének.* Ami nagy bajok értek, azonban mindig magam voltam a hibás; ha kiszabadul tam belőlük, az Isten csodatette volt.

S ha minden emberi bűnökben lélekzem is, egytől tiszta a lelkem: a háládatlanságtól; s a fiatal szívekbe hitlenséget oltani a legnagyobb háládatlanság volna éppen én tölem.

Hiszem, hogy főisztelenségedet sikerült megnyugtatom.

Újból megköszönve irántam való jóindulatát, boldog ünnepeket kívánva, maradok tiszteletem kifejezése mellett Főisztelendőségnek igaz honfittarsa.

Jókai Mór.

E sorokat közlöm akkor, midőn írójuk a ravatalon fekszik, hogy ezek olvasása által a nagy író szíveinkben elfoglalja azt a helyet, mely őt megilleti.

Nagyvárad és Bihar megye részvéte.

A neizet gyászában fájó szívvel osztozik Bihar megye és Nagyvárad közönsége.

Nagyvárad középületein mindjobbán szaporodnak a gyászlobogók; a város- és megyeházán és az iskolák kivül a pénzintézetekre és sok magánháza kinttették a fekete zászlókat. Biharvármegye, Nagyvárad városa és a Szigligeti Társaság koszorukat helyeznek a ravatalra s a holnapi temetésen küldöttséggel vesznek részt.

Nagyvárad város hatalmas, piros-fehérek szalagos koszoruját Lukács Odön tanácsnok, Rádl Odön, dr. Berkovits Ferencz és Szokolay Tamás törvényhatósági bizottsági tagok helyezik a ravatalra.

A Szigligeti Társaság képviselőiben Rádl Odön elnök, Sas Ede, Fehér Dezső, dr. Radó Ignác és dr. Berkovits Ferencz társulati tagok utaznak a temetésre.

A Szigligeti-színház gyászja.

A Jókai-gyászából kifolyólag a Szigligeti-színház műsora változást szenvedett s az Arany embert adták elő.

Megelőzőleg élőkép volt: Jókai apothozisa.

A szinpad megtelt Jókai regényeinek főhőseivel s a színes, változatos képek közt ott állott magának a költségek alakja, Bérczinék nem valami fényesen sikerült maszkjában.

Az előadás maga a szokott csekély számú közönség előtt, a szokott csekély ambícióval folyt le.

A főhősbe Klenovits sehogy sem tudott életet önteni s miatta az egész előadás színvonala alább esett.

Kereszt feltevés a v.-olaszi templomra.

A nagyváradai egyházmegye legtekintélyesebb plébániájának hívei örvendetes esemény tanui lesznek ma, vasárnap, május hó nyolcadikán.

Közel három éve zárult be a várad-olaszi plébánia régi temploma a hívek előtt, hogy széthordatván, helyét új, diszes Istenháznak engedje át.

Az idők viszontagságai alapján megrongálták a másfél százados épületet annyira, hogy a további fontartása lehetetlenné vált.

Boldog emléktű főpásztorunk: néhai dr. Schlauwch Lőrincz bibornok-püspök Isten dicsőségére minden áldozatkészre kész szíve sugallatát követve, egy új diszes templom építését határozta el.

Az isteni Gondviselés kifürkészhetetlen akarata azonban megakadályozta a nagy egyházfejedelmet, hogy határozatát megvalósíthassa.

A templom építése azonban mind sürgetőbbé válván, már a püspöki szék üresedése alatt elrendelték a templom újjáépítését s ennek keresztülvitelétől ifj. Rimanóczy Kálmánt, a jeles nagyváradai műépítést bízta meg.

Dr. Szemrecsányi Pál püspök, amint a várad püspöki széket elfoglalta, legelső gondolatai közé vette a várad-olaszi-i templom létesítését, s nagy szeretettel karolta fel a templomépítés ügyét.

Dencs János tb. kanonok, esperes-plébános, a káptalan tagjainál szintén meleg érdeklődésre talált a templom belső szükségletének létesítése tekintetéből; a káptalan minden tagja nemes áldozatkészséggel járult hozzá, hogy az új templom méltó felszerelést kapjon.

Az ő fáradozásának köszönhető, hogy a hívek köréből is tetemes összegű adományok jutnak a templom belső felszerelésére.

Az építkezéssel már jóelőre haladtak s csupán a díszítési munkák vannak hátra, amik — még körülbelül három hónapot vesznek igénybe.

A régi templomot földig lerombolták, ellenben az 1876-ban épített torony nagy részben megmaradt, csupán a felső nyolczszögű befejező részt és a fedelet bontották le s e helyett ifj. Rimanóczy Kálmán igen szerencsés kézzel, pompás stílszerű tervet készített és valószínű meg.

A torony már annyira elkészült, hogy ma, vasárnap, május 8-án* reggel fél 9 órakor feltűzik reá a gömböt és keresztet, hogy hirdesse Isten dicsőségét.

Az ünnepélyes aktusnál a szertartást, a megyés püspök ur 6. Excellentijája megbízásából Felser Antal apátkanonok végzi.

A kereszt ünnepélyes feltétele után a templomnál dolgozó munkásokat kiviszik a Püspök-fürdőbe, ahol dr. Szemrecsányi Pál püspök bőkezűségéből megvendégelik őket.

Az ünnepélyes alkalomból érdekesnek tartjuk alább közölni azon iratot, amelyet az 1876-ban július 30-án feltűzött kereszt gömbjében most megtaláltak.

A 28 évvel ezelőtt szerkesztett okmány szövege a következő:

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Nagyvárad városnak Várad-olaszi-i részében, melyben már az 1258-ik évben plébánia létezett, mely azonban 1266-ik évben megszűnt, gróf Csáky Imre nagyvárad püspök által az 1726. év július 26-án a Megváltóról címzett szent Ferencz szigorú rendű szerzeteseknek adományozott telken az előbb felépült kolostor tőszomszédságában, a jelenlegi templom, ugyanazon szerzetesek által, 1743—1748 években gróf Csáky Miklós, több biharmegyei birtokos nemes és magának Biharvármegyének kegyes adakozásából építettett, a Teljes Szent Háromság, a Boldogságos Szűz Anya Mária,

* A történelmi hűség kedvéért a keresztfeltétel az okmányban jelzett napon nem történhetik meg, mert közbe jött akadályok miatt illetékes helyen elhalasztották.

különösen pedig a Szentlélek eljövételének tiszteletére és gróf Forgách Pál püspök által 1749. év április hó 20-ik napján felszenteltetett, vagyis consecráltatott.

Az 1566. évben a nagyvárad-ujvárosi plébánia is megszűnt, de amely már 1693. évben (?) ismét felállítottott, mely időtől az 1784-ik évig Nagyvárad-ujváros és Nagyvárad-olaszi városrész egy plébánia volt, lévén annak ilyképpen utolsó plébánosa Józsa Ferencz. Az 1784. év november hó 16-án gróf Kollonics László püspök által v.-olaszi az újvárosi plébániától elkülönítettett és V.-Olaszban Klobusiczky Péter, ki később 1821. évben kalocsai érsekké lett, neveztetvén ki plébánosnak.

Plébániai templom nem létezővén, főpásztori rendeltetnél fogva, a lelkipásztori mindennemű teendők a székesegyházban hajtattak végre, kivéven a kellemetlen téli időszakot, a melyben a kereszttség szentségnek kiszolgáltatása, valamint a vasár- és ünnepnap délutáni oktatás, a jelenlegi biharmegyei közpörház telekén létezett menházi templomban végeztetett, mint ahol plébániai lakhely hiányában a segédlelkészek is laktak.

E menházat gróf Csáky Imre bibornok saját költségén építtette s tartotta fenn, melynek, miután biztos fentartási alapja nem volt, Bihar megye e helyen 1806. évben ezelőt Lazaretomnak nevezett betegek és eszelősök kórházát építtette.

Az 1789 évben pedig Kalotay Ferencz püspök a mostani plébániával csaknem a szemben levő épületet vette meg plébániai lakhelyül.

A Szent Ferencziek zárdaházának 1788. év ápril havában történt felosztása után pedig a mostani egyház Kalotay Ferencz püspök kormányzata alatt, királyi kegyelem után plébániai templomul adományoztatott, mely időtől nép nyelven a Ferencz szerzetesekről az egyház mai nap is *Bardok templomának* nevezetik.

Az idő viszontagságai miatt e templom 1817. és 1822-ik évben több gyökeres javítás történt, legnagyobb még is a harminczas években. E templom oltárai t. i. mind egy modernben voltak építve, a főoltár azonban vigyázatlanságból 1827. év november 9-én a háta melletti sekrestyével és a templom minden készleteivel Vurum József püspöksége alatt leégett, mely oltár a jelenlegi modernben az 1629—30-as években Lajcsák Ferencz püspök által alakítottát, mely alkalommal építtetett a mostani sekrestye is.

A Ferencziek rendszokása szerint a templomok tornya ennek bensejére van rendszeresen építve, mely torony, ha alacsony, mint az ide való volt, a körüli házak magassága miatt a harangok hangját tisztán ki nem adja. Több püspök, mint kegyur, névszerint Vurum József és Lajcsák Ferencz miként az 1823 és 1832 évi püspöki látogatásban kifejezik, gondolkodott a toronynak a templom bejratán való építtetésén, valamint a templom belsejének és oltárának újjáalakításán is, de a legjobb számdéket a viszonyok és körülmények mindannyiszor meghusiták, még végül az eszmét megtestesíté, a torony alpbóli építés, a templomtetőzet újjáalakítás és a külső csinostással együtt, néhai Szaniszló Ferencz püspöknek, ki az 1869 év december hó 13-án elhalálozott, végrendeleti kegyes hagyománya, a templom bensejének kijavítása kifetése és oltárának újjáalakítása pedig nagyméltóságú és főisztelendő Lipovnoki Lipovniczky István, Isten irgalmából és az apostoli szentszék kegyelméből n.-várad latin szertartású megyés püspök császári királyi valóságos belsejé titkos tanácsosa, a jeruzsálemi Szent-sir rend nagykeresztese, a Szent István apostoli királyi rend vitéze s a főpásztor a nagyvárad-olaszi-i róm. kath. plébánia kegyura által és alatt életének 62-ik, püspökségének nyolczadik évében eszközöltetett, mint kinek 1876 év Január hó 17 napján kiadott legkegyelmesebb engedélyével, főpásztori és atyai áldásával a templomtoronyok építésé

és a benső csinosítás elrendeltetett s a teljes Szent Háromság nevében az egyház által előírt szertartással letétetett az alap az 1876 év April hó 8-án *Palotay* László plébános, *B. Dóry* József, *Sal Ferencz*, *Lipovniczky* Sándor, *Szaj* József, *Knorr* Ferencz és *Tichy* József építészeti bizottmány tagok jelenlétében és által, a kereszt pedig ünnepélyes szertartással ugyanazon év július hó 30-ik napján tűzet-
vén fel.

Es mindezek IX. Pius római pápának egyházkormányzata, *I. Ferencz József* megkoronázott apostoli magyar király és felsőleges ne-jének *Erzsébetnek* uralkodása, a felelős magyar királyi miniszterium, *Tisza* Kálmán elnök-lele, *Simor* János bibornok Magyarhon hercegeprimás, *Haynald* Lajos kalocsai érsek metropolitá, báró *Dóry* József Bihar megye főispánja, *Sal* Ferencz Nagyváradi város polgármestere és *Knorr* Ferencz egyházközpontnok, *Palotay* László plébános, *Dobos* Lajos és *Horovitz* Lipót várad-olaszi-i r. kath. segédlelkész urak alatt.

Az építést *Knapp* Ferencz nagyváradi okleveles építőmester, a festészetet *Silcher* Frigyes és társa *Proksch* József, az aranyozást és márványozást pedig *Véber* György teljeseitvén.

Legyen örök álma csendes és nyugodt s telteinek jutalmát mennyben élvezze az, ki miként életében csak Istennek és a közjónak élt, akként halála után is, a várad-olaszi hívek öröme, az egyház díszére Istennek dicsőségét ájtatos alapítványa által növeli.

Legyen kormányza szerencsés, legyen főpásztori gondozása alatt a hitélet eleven, az erkölcsiség példás, egészséges, hosszú élet s minden áldással tetézzé a Mindenható azt, ki az építkezést főpásztori joghatóságánál fogva eirrendel s a templomnak benső csinosítását a hívek lelki öröme részben saját költségén eszközöl.

Legyen szerencsés és áldott a toronynak és bensejének további folytatása és befejezése, legyen e templomban üdvös és építőletes az isteni ígérek hirdetése, a Szentségek kiszolgáltatása, kenettelt fölvétele, áhítatos és lelki-leg az üdvösségre méltó, az isteni tisztel-
nek látogatása buzgó és az ima szivből eredt.

Legyen ezen egyházhhoz tartozó híveknek erkölcsese tiszta, viselete példás és keresztényhez illő, hogy méltók legyenek az isteni megváltó Jézus Krisztus kegyelmére és érdemeinek gyümölcsére és a szepőlőtenül fogantatott Isten anyja Boldogságos Szűz Mária hazánk nagyasszonya közbenjárására és pártfogására, Istennek szent malasztja tetézzé mindazokat, kik akár e templom bensejének kicsinosítására adakoztak, akár pedig annak felszerelésére közreműködtek, adakozásukat és fáradságos munkáikat a keresztény vallás sugallta és ápolta tiszta szívvvel az Ur számolyára téve: s mindenkor s mindenekben legyen velünk és utódaikkal a Magasságbelinek égi és földi áldása Mindörökké Amen.

Lipovniczky István nagyváradi lat. szert. püspök. *B. Dóry* József Biharvármegye és Nagyváradi város főispánja, a várad-olaszi róm. kath. egyház gondnoka. *Knorr* Ferencz a várad-olaszi róm. kath. egyház gondnoka. *Fridrich* Schilcher Historienmaier, *Jos. Proksch* Historienmaier, *Dobos* Lajos v.-ol. káplán, *Georg Wöber* Vergolder, dr. *Krausz* Godefréd László nagyváradi tankerületi kir. főigazgató. *Lipovniczky* Sándor urad. kormányzó mint építészeti bizottmány tagja. *Tichy* József főmérnök, *Szaj* József jogtudor ügyvéd, *Kubinszky* Lajos l. sz. püspök. uradalmi fő-
ügyész, *Szentpétery* Th. Károly főgyimnasium. igazgatója, *Knapp* Ferencz építész, *Sal* Ferencz polgármester és építészeti bizottmányi tag, *Molnár* Ferencz városi tiszt. főorvos, *Petrovich* András főszámvevő, *Ille* János tanácsos, *Szarukán* Gergely közgyám, *Holnapp* József tanácsos, *Cseh* Zsigmond tanácsnok, *Busch* vár. főmérnök, *Rácz* Mihály főjegyző, *Serényi* Gusztáv főkapitány, *Mayerhoffer* alkapitány, *Ij. Gyalokay* Lajos aljegyző, *Massa* Ferencz,

Pongrács István magy. kir. honvéd ezredes és dandárnok, *Bedlky* Andor Biharvármegye alispánja, *Orley* Kálmán Biharvármegye t. főjegyzője, *Selley* Sándor királyi ügyész, *Gyalokay* Lajos királyi törvényszéki elnök, *Gyön-gyössy* Lajos kir. törvényszéki bíró, *Hajdu* Ferencz kir. tszki bíró, *Vérey* János kir. tszki bíró, *Olasz* Gyula kir. tszki bíró, *Csathó* Ferencz tszki bíró, *Jelentsik* István kir. tszki bíró, *Sávell* Kálmán kir. tszki bíró, *Szűcs* Lajos kir. tszki bíró, *Molnár* Jenő kir. aljárásbíró, *Fitzek* József kir. aljárásbíró, *Göndöcs* László kir. aljárásbíró, Dr. *Fuchs* József biharmegyei közkorházi főorvos a nagyváradi O. Tűzoltó egyeslet főparancsnoka.

Kelt Várad-Olasziban 1876-ik év Julius 30-ik napján *Palotay* László várad-olaszi alesperes, plébános, *Horovitz* Lipót várad-olaszi-i káplán, ker. jegyző. Báró *Gerliczy* Félixné szül. *Kornis* Luiza grófnő, csillagkeresztes hölgy, Bihar-megye jótékony nőegyeslet elnöke, mint keresztanya. Báró *Gerliczy* Félix csász. kir. kamarás, Bihar-megyei nemzeti kaszinó elnöke.

UJDONSAGOK.

* Személyi bir. *Nátafalussy* Kornél kir. tanácsos, tanker. főigazgató ma reggel Belényesbe utazott a gör. kath. főgimnázium meglátogatása céljából.

* Búcsu *Radnay* püspöktől. A nagyváradi lat. szert. káptalan uradalmi tisztikara tegnap délelőtt tisztelgett *Radnay* Farkas beszercebányai püspöktől s ez alkalomból kücszött el az új püspöktől, aki mint a nagyváradi káptalan dékánja, főintézője volt a káptalani uradalmak kezelésének. A tisztikar nevében *Frankó* Endre urad. főügyész üdvözölte a főpásztort, akinek kiemelte érdemeit s különösen köszönetet mondott azon fáradhatlan buzgalomért, amit az uradalmi tisztikar nyugdíjintézményének létesítése körül kifejtett. *Radnai* püspök meleg szeretettel fogadta a tisztelgőket; kifejtette, hogy elismeréssel és becsüléssel volt mindég a tisztikar munkássága iránt, intézkedéseiben a jóakarattal vezérelte. Végül szívélyes búcsút vett a tisztelgőktől.

* *Fraknói* Nagyváradon. Dr. *Fraknói* Vilmos v. püspök, szentjebbi apát nagyváradi kanonok, a nagyváradi l. sz. káptalan kiváló disze, tegnap Nagyváradra érkezett s *Radnai* Farkas püspöknek szívesen látott vendége.

* Hírek az egyházmegyéből. *Rosenberszky* Gyula micskei plébános, a margittai kerület esperesévé nevezetett ki. — *Mellau* István a bélfenyéri plébánia vezetésével ideiglenesen megbízott.

* *Tisza* Istvánné palota hölgy. O Felsőge a király Magyarország miniszterelnökének *Tisza* István grófnak nejét, borosjenői és szegedi *Tisza* grófnét szül. borosjenői és szegedi *Tisza* Ilonát palotahölgyi rangra emelte. A kiténtést a hivatalos lap legújabb száma hozza.

* Miniszteri biztos a keresk. iskola érettségi vizsgálatán. Dr. *Berzeviczy* Albert vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter most jeltelte ki az ország összes kereskedelmi taninté-zeteihez a folyó iskola évi érettségi vizsgálatokon való elnökléssel megbízott kultuszminiszteri biztosokat. A nagyváradi felső kereskedelmi iskola idei érettségi vizsgálatán a miniszter megbízottjaként *Mártonffy* Márton ipariskolai főigazgató fog résztvenni.

* Keresztjáró napok. Régi szép szokása a kath. egyháznak, hogy a most következő három napot, hétfőt, keddet és szerdát imádságba merülve tölti; a hívek sokasága könyörögve jár egyik templomból a másikba, esdve a Mindenható áldásáért. E magasztos ájtatosság onnan

veszi eredetét, hogy az ötödik században 469 táján Franciaországot számos elmi csapás sújtotta. Nagy földrengések, villámlások, ragadozó vadállatok pusztították. Mindenki az Ur akaratát látta e csapásokban érvényesülni s Vienne szent életű püspöke 3 napi böjtöt és közájtatosságot rendelt el. Ez ájtatosságokat a jámbor püspök maga vezette. Es égaz Ura kien-gesztelődött. Franciaország tájáról elvonultak a csapások. Ennek az eseménynek csakhamar hire futott az egész keresztény világon s a közájtatosságok elterjedtek. A »Keresztjáró» nevet onnan nyerték e napok, hogy saluhelyen nem lévén több templom, rendszeren a határban álló valamely kereszthez vonultak körmenettel.

Nagyváradon a három napi ájtatosság a következő sorrendben fog megtartatni!

Hétfőn, május 9-én a *szekesegyházból* Fürdő-utcán keresztül a *premontrei* kanonok rend templomába és innét vissza a *szekesegyházba*.

Kedden, május 10-én a *premontrei* kanonokrend templomából a *szekesegyházba* a Fürdő-
utcán keresztül és innét vissza a *premontrei* rend templomába.

Szerdán május 11-én a *Szent-László* plébánia templomból a *Kapuczinus* rend templomába és innét vissza az újvárosi plébánia templomban.

Mindhárom nap az ájtatosság reggeli 8 órakor veszi kezdetét. Kedvezőtlen idő esetén az egész ájtatosság abban a templomban tartatik, hova a körmenet vezetettetett volna, vagyis hétfőn a *premontreiek*nél, kedden a *szekesegyházban*, szerdán a *kapuczinusok*nál.

* A műtárlatról. A Nagyváradon rendezendő képkiallítás mindjobban közeledik a megvalósítás felé. Szegedről már utnak indítottak 330 képet és egyéb műtárgyat, amelyek szállítási baleset és tűzvész ellen negyedmillió koronára vannak biztosítva. A katalógus szerinti érték ennél is nagyobb. A Budapestről érkező művek száma kevesebb, de értéke legalább ugyanannyi, úgy hogy a tárlaton mintegy *félmillió korona* értékű műtárgy lesz kiállítva.

A kiállításnak — a Szigligeti-társaság művészeti bizottságán kívül — férfitrendezőse is lesz, melynek tagjai:

Balázsházy Iván, Balogh Sándor kapitány, Bárdos Imre dr, Baróthy Pál, Bartos Ferencz, Báthory Ferencz, Beke Boldizsár, Bethlenfalvy Imre, dr Demetrovits Elek, Dóry László százados, Des Echerolles-Kruspér István hadnagy, Fekete Sándor hadnagy, dr. Fenyő Sándor, dr. Fisch Aron, Fleischacker Gyula, dr. Fodor Gyula, dr. Fráter Pál, Frankó Géza, Füchsl Mór, Ghyczy Géza százados, Giraud Arpád, dr. Gyöngyösi István, Helz Gyula, Jekelfalusy Aladár főhadnagy, Jellinek Géza, dr. Julier Vilmos, Kertész Miksa, Kirchlechner Károly főhadnagy, Kolozsváry István, Krajcsovits János főhadnagy, Kles Antal hadnagy, dr. Kozáry Gyula, ifj. Kugler Albert, dr. Láczy József, Lengyel Géza, Lewitter Miksa, Makkay Károly, Marschalkó Leo, dr. Mayer László, Millye Lajos, dr. Mikó Gyula, dr. Miskolczy Pál, dr. Nagy Ignác, dr. Némethy Gyula, dr. Olasz Gyula, Palásthy Marcell, Pálffy Béla, dr. Popovits Miklós, dr. Puskás Béla, Reinle Gyula, Reiber Viktor főhadnagy, Sipos Arpád főhadnagy, dr. Somló Bódog, Surányi András hadnagy, Sebeszta Hugó, Smetka Odón, Szőke Bálint százados, Szunyogh Albert hadnagy, dr. Szemethy Géza, Tarcsay János hadnagy, dr. Thury Kálmán, dr. Thury László, Uray Tibor hadnagy, dr. Várady Odón, Wenderinszky Pál kapitány, Vait Rudolf főhadnagy.

* **Bosnyák Zoltán** Nagyváradon. A „Sursum corda” szerzője, **Bosnyák Zoltán** jelen lesz a csütörtökön szinre kerülő darabjának premierjén. Mint értesültünk, Nagyvárad város közönsége nagy ünnepélyességre készül ez alkalomból, mintegy hálából, mert Bosnyák Zoltánnak köszönhető, ő exponálta erősen magát a belügyminiszteriumban, hogy a gyermekmenhelyet Nagyvárad városa kapja meg. Most, hogy darabja itt szinre kerül, tiszteletű nagy ünnepségeket készítenek számára. Küldöttség fogadja a megérkezésekor a előadás után bankettet rendeznek. Még megemlítjük azt is, hogy banket jegyeket már most lehet **May Sándor** mérnökknél kapni.

* **Rákóczi hamvai.** A képviselőház elnöki fogadó szobájában ma délelőtti pártközi konferencia volt amelyben a Rákóczi hamvaiak hazaszállítására vonatkozó törvényjavaslat szövegét beszélték meg. Ott voltak a miniszterelnökön kívül a pártok képviselői. A függetlenségi párt részéről **Thaly Kálmán** jelent meg.

* **Eltűnt gyermekek.** Felső-Darna községből e hó 4-ike óta **Matye Flore** és **One Juno** 10 éves fink eltűntek. A két gyermeket a virágos hegyi erdőben látták utójára szerda délután a azóta nyomuk veszett. A két gyermek bocsorban és szőr ujjasban távozott hazulról. A két gyermeket a megye területén kerözik.

* **Tűz.** Pénteken e hó 6-án hajnali 5 órakor özv. **Siegfried Mór**né tulajdonát képező Várház u. 121 sz. ház 15 mtr. hosszú istállója kigyulladt az istállóban a hies **Dobos Gábornak** 1 dr. lova 1 drb. tehene és 2 tinója volt bezárva. Mire a tűzoltóság kivonult akkor már a környékbeli malmok és gyárakból összesereglett munkások a tüzet eloltották, azonban az állatokat kimenteniök nem sikerült. A tűz következtében a háztulajdonos 500 korona, **Dobos Gábor** pedig barmokban 1000 kor. kárt szenvedett, azonban úgy az istálló mint az állatok biztosítva voltak e így a kár megtérül. **Dobos Gábor** a tűz kiejtése idejében nem volt Nagyváradon; valószínű, hogy valami régi haragosa gyújtotta fel az istállót.

* **Ehunyt nagybirtokos.** Id. **Nadányi Miklós** tegnap, szombaton délelőtti 11 órakor Nagyváradon munkás életének 63-ik évében elhunyt. Biharvármegyének közszeretben álló alakja költözött el benne váratlanul rövid betegeskedés után az élők közül, kinek emlékeztét családján és nagykiterjedést rokonságán kívül barátai és tisztelőinek nagy serege sokáig fogja örízni szívében. Az árpádkori Apoly vagy Apa nemzetségből leszármazó körösnadányi család tekintélyes sarja volt a megboldogult, ki az ősök szép tulajdonait melegen ápolta, de a haladó kor eszméi és törekvései elől sem zárkózott el, sőt ezeknek nem volt hibebb harczosa és buzgóbb pártfogója, mint ő. — Aki tanácsért, segítségért hozzá folyamodott, az mindenkor melegen érző szívre és áldozatkész barátra talált benne. Oseitől tekintélyes földbirtokot örökölte, mindvégig a legnagyobb odaadással munkálta és gyarapította földbirtokát és Kovácsi pusztán mintegy száz holdnyi területen mint a szőlőgazdaságot létesített. A megyei életben először mint a várréti járás főszolgabírója tűnt ki, majd 1881—1887 években két cikluson keresztül szabadalvú programmal a bárándi kerületet képviselte. A véderő törvény megalkotásáig Tisza Kálmánnak feltétlen híve volt; azóta is a szabadalvú párt vallotta magáénak, de már sok kérdésben az önállóságra törekvő iránynak volt a híve. A Berettyó vízszabályozó és ármentesítő társulatnak 1882—1886-ig alelnöke, 1886—1896-ig pedig elnöke volt. — Legválságosabb időkben viselte az elnöki tisztelet és a kötelesség teljesítésében az árvízvédekezéseknél is maga mutatott követendő példát. — Nagy érdeme, hogy a társulat nagyszabású építkezéseiről is a takarékos és jó munkát honosi-

totta meg és az ő vezetése alatt a társulat pénzügyi viszonyai is javultak, úgy, hogy az ármentesítés befejezése után a Berettyó társulat újabb adósság csinálás nélkül foghatott a belvízszabályozáshoz. Halála a Nadányi családon kívül a Szilágyi, Fráter, Vattay, Sisáry, Ráthonyi és Miskolczi családokat borítja gyászba. — Megboldogult porait folyó hó 8-án, d. u. 5 órakor Szaniszló-utcai lakásán tartandó ima után **Pasztá-Kovácsiba** szállítják és ott 9-én délután 3 órakor helyezik a családi sírboltban örök nyugalomra. A családi gyászjelentés a következő:

Özv. körösnadányi id. **Nadányi Miklós**né szül. piskárkosi Szilágyi Izabella, f. Nadányi Miklós nejevel Fráter Gizellával, Karolina, Tibor és Pál gyermekükkel, Nadányi Pál nejevel Vattay Georjinnával, Péter és Gábor gyermekükkel, Nadányi Boriska, továbbá özv. Sisáry Gyuláné szül. Nadányi Terézia és özv. Ráthonyi Akosné szül. Nadányi Borbála a legmélyebb fájdalommal tudatják a legjobb férj, apa, após, nagyapa és testvérnek körösnadányi id. **Nadányi Miklós**nak, Biharvármegye törvényhatósági tagjának, a debreczeni ev. ref. egyházmegye gondnokának, a bárándi kerület volt országgyűlési képviselőjének, a Berettyó vízszabályozó társulat volt elnökének 1904. évi május hó 7-ikén délelőtti 11 órakor, életének 63-ik, boldog házasságának 40-ik évében Nagyváradon történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai folyó hó 8-án d. u. 5 órakor Szaniszló-utcai lakásán tartandó rövid ima után **Pasztá-Kovácsiba** szállítatván, itten folyó 9-én d. u. 3 órakor az ev. ref. egyház szertartásai szerint fognak örök nyugalomra helyezettetni. Mely végtisztességtelre az elhunyt rokonai, barátai, ismerősei meghivatnak.

* **A magyar-amerikai hajójárat.** Magyarországból kivándorlók szállítására csakis a fume-newyorki hajójárat nyert engedélyt. Az állandó menetrend szerint Fiuméből minden második kedden van hajóindulás. Május 17-én (kedden) a „Slavonia”, május 31-én (kedden) a „Pannonia”, június 14-én (kedden) az „Ultonia” hajók indulnak New Yorkba. A szállítási díjban bennfoglaltatik két napi ellátás Fiumében és teljes ellátás a hajón. Naponta háromszor van étkezés, minden napra másféle étlappal. Az egyik napra szóló étlap példának okáért a következő: Reggeli: kávé vagy tea tejjel, vajjas kenyér, száraz halak, sütemény. Ebéd: leves, marhabús rizsszel és burgonyával, sertésbús horsóval, gyümölcs, kenyér és bor. Vacsora: Pecsénye mustárral, makaróni, sütemény, kenyér és bor. — Azok a híresztelések, a melyek a fumei hajókkal utazók partraszállásáról kerültek forgalomba, valótlanok, mert a kik az engedélyt nyert társaság hajóin utaznak, külön díjat nem fizetnek és zaklatás nélkül léphetnek partra Amerikában. Díjtalan felvilágosítást ad és előjegyzéseket elfogad az „Adria” személyszállító osztálya: „Központi Menetjegyiroda” Budapesten, IV., Vigadó-tér 1. szám alatt, a melynek távirati és levélcíme: **Menetjegyiroda, Budapest.**

* **Elgázolt gyermek.** A dernai aszfalt-gyár raktára előtt a lerakódó szekerek között a Nagy János tegnap délután elűtötte **Mojsze Pável** kilenc éves fiúcskát. A gyermek bal-lábszárán ment át a súlyos szekér s oly súlyos zúzódást okozott, hogy a szerencsétlen gyermek lábát valószínűtlen amputálni kell. Az esetről ennyit ir tudósítónk s a vizsgálat fogja kideríteni, kit terhel felelősség a gyermek elgázolásáért.

* **A Lloyd kiosk megnyitása.** Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a **Lloyd** előtti kioskot a mai napon megnyitom, mely alkalommal — kedvező idő esetén — **délután fél 5-től fél 7 óráig a 37-ik gyalogezred teljes zenekara oszonna hangversenyt tart.** Este 8 órától a kávéházban szintén a **katonazene hangversenyez** remekül összeállított műsorral, melyből különösen kiemelendő **„Egy póttartalékos katonája dalmái”,** nagy egyveleg 30 részletben

Ziehrertől, e gyönyörű zenéjű darab meghallgatására, tisztelettel felhívom a n. é. közönség b. figyelmét. Jégbehűtött italok, kitűnő fogylalt, mérsékelt árak és figyelmes kiszolgálásról gondoskodik

Kurtág Desső
kávé.

* **Hírek az orosz-japán háborúról** már nem érdeklik a közönséget, de mindig új és érdekes marad **Leitner Lázár kalap-, cipő- és férfi divatárú** nagykereskedő, (Zöldfa-u) változatos szemképráztató raktára, melynek megtekintése ép oly szórakoztató, mint hasznos. Most **pünkösdi előtt** különösen ajánlható fenti cég, minden néven nevezendő cipő-, kalap- és férfi-divatárú cikkek beszerzésére, mert a mellett, hogy csakis a legutolsó divat cikkek lesznek áruba bocsátva, az árak is hihetetlenül olcsóra vannak szabva, miről a legkönnyebben meggyőződhetünk, ha pünkösdi szükségletünk ott szerezzük be. 744

* Van szerencsém a m. t. nagyközönség szives tudomására hozni, hogy **villamos és légszess** felszerelő üzletemet **Bémer-tér, 4. szám alá** helyeztem át, amidőn az eddig irántam tanúsított szives pártfogást megköszönöm, kérem azt a jövőben is fentartani; vagyok kiváló tisztelettel ifj. **Stern Sándor,** elektrotechnikai vállalata. 745

* **Ritka szerencsése van Gaedike** ismert budapesti szerencsegyűjtődjének, mely rövid időn belül a 602.000 koronás jutalmat, háromszor a 400.000 koronás, háromszor a 100.000 koronás, a 70.000 koronás és négyszer a 60.000 koronás főnyereményt fizette ki. E cég órási szerencsése már is közmondásossá vált, tehát a ki főnyereményhez akar jutni, az siessen a szerencsés **Gaedikénél** sorsjegyet rendelni. 741.

* **Kitűnő borok!** A Mertz Nándor által forgalomba hozott **borok**, ma már a **legkedveltebbek.** Az ár pedig a **legmérsékeltőbb!** **Kávé** vevőinek különös **kedvezményt** nyújt. Melyre nézve útalnak mai lapukban megjelent hirdetésére. 747.

* **Mindenkit saját érdekében kérlek,** hogy ha női és férfi ernyőben, továbbá női férfi és gyermek harisnyában szükséglete van, annak beszerzése végett forduljon az **Amerikai Aruházhoz,** Olaszí Fő-utca, a hol e cikkek mindenkit meglepő olcsó árban lesznek most nagy raktár végett árusítva. 617

* Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó cég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606

* **Ritka alkalom** kínálkozik most a t. közönségnek szükségletei olcsó beszerzésére. A jó hírnevű Kovács L. és társa cég ugyanis miután Zöldfa-utca 38. sz. alatti üzletét feloszlattja, hatóságilag engedélyezett végeladást rendez és raktári készletét gyári áron alul hozza eladásba. Felhívjuk a t. közönség figyelmét a lapunkban közzétett hirdetésre. 593

* **Erdekes válópör** Tizenhat éves házasság után ritkaság a válás, kivált ha már nagy fiugyerek is van házban. Azonban, ha a családő nem tud keresni és a nyomor állandó vendég, akkor a szegénység egyik mozgató ereje a házasság felbontásának. Mint esetünk mutatja, sokszor a 16 éven át megelégedetten folytatott élet sem elegendő ahhoz, hogy a házasságok együtt szenvedjék át a szegénység keserves küzdelmeit. A különben is kikapós menyecske és a lesújtott férj hónapok mulva a tárgyalási teremben találkoznak először. A bírő hiába igyekszik ékesszólásával a felekre békítőleg hatni, az asszony makacsul ragaszkodik a végleges váláshoz. Egyszerre izgatottan behatol valahogyan a tárgyalószobába a házaspár 14 éves fia és csak ennyit szól: „Papa mama, béküljétek ki mert a jó Isten meghozta szerencséjüket!” és a nagy felindulás hatása alatt eszméletlenül a földre bukik. A bírő felhasználva a kínos helyzetet, nyomós érvekkel ha-

tott a makacs anyára, ki midőn hallotta, hogy fia újból visszanyerte beszélőképességét gyermekéhez rohan, sirva fakad és kijelenti, hogy nem kéri a válást. A fiú görcsösen a markába szorított egy papírdarabot, egy sorsjegyet, mely egy nagy nyereséget nyert ugyanaznap Török A és Társa bankházában, Budapesten, Teréz-körút 46. szám alatt. Es e bankház szerencsése így segítette az engesztelhetetlenek tartott gyűlölség felett az anyai szeretett győzedelmekedni. 683.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR:

Vasárnap: Czigánybáró.

Hétfő: Táltos, Palotás Fausztin népszinműve.

Kedd: Suhancz operett.

Szerda: Romeo és Julia. Paulay Erzsike első fellépte.

Csütörtök: d. u. Orpheus a pokolba, este Sursum Corda, itt először P. Adorján Berta és Paulay Erzsike felléptével.

Péntek: Bob herceg.

Szombat: Tavasz, operett.

Vasárnap: Suhancz.

Vasárnapi előadások. Ma vasárnap két előadás lesz a Szigligeti-színházban. d. u. 3 órakor félhétórakkal szinre kerül Goldstein Számi, este Jókai emlékezetére Tabló és Czigánybáró.

Sursum corda. Jövő héten kerül szinre Bosnyák Zoltán drámája, a Sursum corda Nagyváradon először, 2 vendéggel, amennyiben a két fő női szerepet Paulayné és leánya Erzsike játsszák. Ez érdekes estén a szerző is jelen lesz.

Paulay Erzsike. Szerdán lép fel először Nagyváradon Rómeó és Julia Shakespeare darabjában, amikor is a Julla szerepében mutatkozik be a nagyváradai közönségnek.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 215. Bérletszám 11. (páratlan)

Ma, vasárnap 1904. május 8-án:

Czigánybáró.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zöltye 3 kor. Körzék 2 kor. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnás 7 órakor.

A holtapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, hétfőn május 9-én

Táltos.

Népszinmű.

EGYESÜLETEK.

Felolvasás a jogászegyletben!

Tegnap tartotta a Jogászegyletben a nagyváradai tábla bírása id. Plopu György befejező

felolvasását. A felolvasó a materializmus ismeretése után befejezősül visszapillantást vet az általa kifejtett három filozofikus főirányzatra: az idealisticus, a positivisticus és materialisticus rendszerekre és kifejti, hogy a jogász csak az idealisticus irányzatnak lehet hive, mert a jog, mint kulturálalakzat, csak az idealisticus irányzat mellett töltheti be társadalmi rendeltetését.

Ebből az elvi álláspontból indulva kifejti a felolvasó, hogy a hit és tudás nem egymást kizáró, hanem egymást kölcsönösen támogató és kiegészítő fogalmak.

A hit és tudás közt az áthidalást: a meggyőződés képezi, amely épügy hitelvi mint jogelvi.

Ritók Zsigmond elnök meleg szavakban mondott köszönetet a tudós felolvasónak. Miután a tárgyhöz néhányan röviden szóltak az ülés ezzel véget ért.

A biharmegyei nőegylet közgyűlése.

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet ma vasárnap délután 4 órakor a városház tanács-termében évi rendes közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal:

A közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki jelentés.
2. Az évi számadásoknak és pénztári állapotnak felülvizsgálása és a pénztárnoknak a felmentvény megadása,
3. Az igazgató-választmány által az egyetbe fölvet rendes tagoknak bejelentése s azok fölvetelések jóváhagyása.

Nagyváradon, 1904. évi ápril hó 15.

Az elnökség.

A 48-as népkör gyűlése, A nagyváradai 48-as népkör választmánya ma (vasárnap) d. e. 12 11 órakor új helyiségében Körös-utca Szabó Gyulánál, gyűlést tart.

NYILTÉR.

Özv. Jüngling Józsefné

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpár, alkatrész- és felszerelésekben

NAGYVÁRAD, FÜ-UTCZA, (Bazár-épület).

Nagy választék *acetylen-lámpa, légtömő és gummik öpenyben* Szakszerűen berendezett *nagy javító MŰHELY.* — *Emalírozás nikkelezés* és bármilyen *javitások* pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Carbit napi árban!

A legjobb gyártmányu

Rössler, Jauernig, Ausztria és Stirián

kerékpárok

vannak állandóan raktáron.

Becsés pártfogását, kérve vagyok kiváló tisztelettel

370

Özv. Jüngling Józsefné.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget, valamint nagybecsült rendelőimel tisztelettel értesíteni, hogy szabóműhelyemet Szilágyi-Dezső-utcáról május 1-től Fő-utca, Casinó-épület udvarába helyeztem át, a hol is egy a mai kornak megfelelő

férfiszabó-szalont

rendeztem be és azt a legjobb munkakerőkkel láttam el.

A legfinomabb *angol, francia és honi szövetekből állandó nagy választék áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére.*

Szíves támogatást továbbra is kérve, vagyok teljes tisztelettel 740.

Fudally Bálint,
férfiszabó.

Tisztán kezelt, természetes

HEGYI-BOROK.

Kiváló minőségű boraimat a következő előnyös árban hozom forgalomba:

Kitűnő új-bor	literje:	29 kr.
Kitűnő asztali ó-bor	>	32 >
Kitűnő Rizling	>	36 >
Pecsenye ó-bor	>	40 >

100 liter új-bor	17 frt
100 liter asztali ó-bor	21 frt

Jégbehűtött kőbányai SÖR-raktár.

Kávéból nagy raktár a következő előnyös árban:

Kávé cuba, finom	kilója.	1 frt 60 kr.
Kávé ceylon, legfin.	>	2 >
Kávé cuba, extra fin.	>	2 > 40 >

Minden kiló kávéhoz, egy kilogramm cukor ajándékul.

Midennemű fűszer-árak a legolcsóbb árban.

Amerikai szalon petroleum literje 18—20 kr.

Denaturált-szesz eladás.

Helybeli megrendeléseket házhoz szállítunk.

Árjegyzék ingyen!

MERTZ NÁNDOR utóda,

fűszer-, csemege- és borkereskedése

NAGYVÁRAD, Körös-utca.

747

Telefon 448. sz.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legújabb divatu** és a **legjobb minőségű** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét az összes áruimra, melyet **kizárólagosan csak a Főtisztelendő papság részére** tartok. Állandóan nagy választék **reverenda czimáda** és egyházi **kvadrátu-sokból Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb

és legcélszerűbb hit, remény, szeretet
 Övének (cingulus), mely egyedül csak nálam
 szereshető be.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagy-
 érdemű közönség becses pártfogását kérem
 föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó
 munka jutányos ár volt, melytől eltérni
 a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, marad-
 tam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

615 polgári- és papi szabó.

TAVIRATOK

A ravatal.

Budapest, május 7. (Saját tud. táv.)
 Petrich Ottó tanár az éj folyamán Jó-
 kai temetőt bebalzsamozta. A sarkofágot
 ezután ravatalra helyezik.

A ravatal Lechner Odön műépítő
 tervei szerint készül. A háttérben remek
 szimbolikus domborművek lefátyolozva.
 A ravatal közepére Stróbl Alajos szob-
 rász lantot mintázott elszakadt húrok-
 kal. A ravatal körül Stróbl mintái után
 készült aranyozott amphorák égnek. Az
 amphorák mintáját az Attila kincséből
 vett motívumokból stilizálta Stróbl.

A temetés.

Budapest, május 7. (Saj. tud. táv.)
 A gyászmenet a Muzeum-körúton, a
 Kerepesi-úton vonul végig. Három ka-
 tonazenekar s az Opera énekkara ját-
 szik és énekel gyász-indulókat. A keres-
 kedők becsukják boltjaikat, amerre a
 menet halad, gyászpompába diszitik a
 házakat. A színházak hétfőn nem tar-
 tanak előadást.

A részvét.

Egymásután érkeznek Jókai ravata-
 lára a koszorúk s özvegyéhez részvét-
 iratok. Hatalmas élő virágkoszorú a He-
 gedüs Sándoré. Kulinyi Zsigmond a vi-
 déki hírlapíró szövetség nevében küldött
 részvétláviratot.

Gyilkos merénylet.

Budapest, május 7. (Saját tud. táv.)
 Gróf Zichy Nepomuk János ma kikocsi-
 zott a Margit-szigetre s magányosan sé-
 táll az elhagyott parkban s egy padon
 ujságot kezdett olvasni, mikor egy urias
 külsejű fiatal ember toppant eléje s re-
 volvert szegzett reá. A revolver nem sült
 el s a gróf megragadta a merénylő kar-
 ját. A fiatal ember erre a revolverrel ad-
 dig ütötte a gróf fejét, míg az eszmélet-
 lenül nem rogyott össze, aztán pénztár-
 czáját és az aranygyűrűjét elrabolva, el-
 tűnt.

A gróft jó idő múlva eszméletlenül
 találták meg. Sérülései komoly termé-
 szetűek.

A háboru.

A japánok újabb győzelmei.

Honkong, május 7. (Saját tud. táv.)
 A japánok feltartóztatlanul nyomulnak
 Fönvancsöng felé.

Közben kisebb orosz csapatok meg-

próbálták utjokat állni, de eredményte-
 lenül.

Antingnál az orosz hadsereg végre
 ütközetet provokált.

A japánok elfoglalták Antingot s
 az oroszok teljes vereséggel visszavo-
 nultak.

London, május 7. A japánok heves
 ütközettel be vették Fönvancsöngöt.

E hirt a Reuter ügynökség távirata
 is megerősíti.

London, május 7. Port-Arthur kö-
 rülzárása befejezett tény, a szárazföld
 felől is japán csapatok zárták körül. A
 japánok a Port-Arthurba vezető vasut-
 vonalakat megrongálták. A kikötő felől
 szabadulásra gondolni sem lehet. Az el-
 sülyesztett hajók eltávolítását áldozatok
 árán sem kísérelhetik meg a japán flotta
 örökdedése miatt.

Szentpétervár, május 7. Egy orosz
 távirat részletesen beszámol a port-ar-
 thuri kikötő elzárásáról. Sűrű ködben,
 írja e távirat, a parti ütegek irtóztató
 tüzelése dacára örületes gyorsasággal
 rohantak a hajók a kikötő bejáratához.
 A legénység és a hajó tisztjei a bomba zápor-
 ban a legnagyobb halálmegvetéssel vé-
 gézték munkájukat. Berohantak a kikötő
 szűk bejáratába, elsülyesztették a rob-
 banó anyaggal telt hajókat s a sülyedő
 hajón többen agyonlőtték magukat, hogy
 az oroszok kezébe ne jussanak.

REGÉNYCSARNOK.

ÉVA.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 5

Ott volt egy vén zsidó, egy patriarcha, a
 megtestesült nyomorúság, egy vén zsidónő, egy
 hatalmas Góliát-termetű fiatal zsidó, egy fiatal
 leány szeplős arczzal, de roppant jellemző orral
 és szájjal és végül két zsidógyerek.

Esteledik, a folyam rézszínű sugárzást
 mutat, a sziget fáin pedig esti fényben tündö-
 kölnek — nagyszerű az egész kép!

A szinompák piros, kék, majd acélszínű
 s végül vérpirosra és lilaszínűre mennek át. A
 levegő átnézete gyönyörű és az átmenet
 egyik szinompából a másikba oly elragadóan
 szép, hogy az embernek reszket a lelke a kéj-
 től. Köröskörül mély csendesség s ebben a
 fényárban úszó festői kép oly szomorú, hogy
 szinte sirni lehetne. És az a zsidó csoport a
 víz partján bűnbánatokba elmerülve, oly helyzet-
 ben ül, mintha kiskoruktól fogva egy műte-
 rembe modellnek álltak volna.

Mint a villám cikázott át agyamon az a
 gondolat, hogy ez lesz a kép!

Festő albumomat, — melyet mindig ma-
 gamnál hordok, — kivettem és rögtön a rajz-
 hoz fogtam, megelőzőleg azonban a zsidóknak
 szóltam:

— Csak maradjatok így ülve, ne mozdul-
 jatok! egy rubel mindegyiknek,

Zsidóim azonnal megértették, hogy mit ki-
 vánok tőlük és úgy ültek ott, mintha oda lettek
 volna szegezve.

Én folyton rajzoltam.

Az utcai fiúk kimásztak a vízből és hal-
 lottam, amint hátam mögött egymáshoz sug-
 dostak:

— Nézzetek csak a festőt, amit lop, azt
 magának mondja.

Én, hogy a zsidókat ne dobálják meg és
 hogy nyugodtan rajzolhassak tovább, kedvezően
 válaszoltam nekik, mire a csoportom vig han-
 gulatba csap át.

— Zsidók, — kiáltok — busúljatok!

Erre a vén zsidóasszony visszaszólt.

— Bocsánatot kérek festő úr, de minek
 busúljunk, ha ön egy-egy rubelt ad minde-
 gyikünknek? Busúljon az, ki semmit sem
 keres!

Fenyegedőzdöm kellett, hogy semmit sem
 kapnak, ha nem busúlnak.

Két este rajzoltam és két teljes hónapig
 ültek modellt a műtermemben, míg a kép elké-
 szült. És bármit is mond Swiateczki, a képen
 sikerült, mert nem érzésnélküli, hanem egészen
 természeti valóság. Még a kis zsidónő szeplőit
 is megőriztem. Lehet, hogy az ábrázatok szebbek
 lehetnek, de korántsem élethűbbek és jellem-
 zőbbek.

Erre a képre gondoltam tehát élénken,
 úgy hogy Kazai elvesztését könnyebben elvi-
 seltem.

És most, midőn Swiateczki reá emlékez-
 tetett, úgy rémlett, mintha ez az esemény egy
 örökkévalóság előtt játszódott volna el.

Időközben Swiateczki a második ezimát
 is felhúzta és én kezdtem a samovárt elő-
 készíteni.

Antoniova lép be a szobába, kit Swiateczki
 egy év óta hasztalan akar rábeszélni, hogy
 akassza fel magát. Kezében levő zsemléket le-
 teszi és mi teához ülünk.

— Miért vagy ma olyan jókedvű? —
 kérdi indulatosan Swiateczki

— Mit tudom én! Úgy érzem, majd
 meglátod, hogy valami különös dolog fog ve-
 lem történni.

E pillanatban a műtermemhez vezető lép-
 cson kopogást hallunk.

— A házigazda itt? különös! — szól
 Swiateczki s emellett a forró teát oly módon
 nyelte le, hogy a könyvek szeméibe tódultak.
 Sietve felkelt és a ruházatok mögé bujva tompa
 hangon kiált:

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos
 és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választék-
 ban, gyári árban.

— Szolid, szabott árak!

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
 ● Horgony-Pain-Expeller
 egy régi kipróbált háziszser, a mely már több
 mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al-
 kalmaztatik köszvénynél, csúznál és megbűléseknél.
 Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásá-
 láskor óvatosak legyünk és csak
 eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony”
 védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel
 fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban
 a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár:
 Török József, gyógyszerésznél
 Budapesten.

Richter F. Ad. és c. r. s.
 .. osász. és kir. udvari szállító. ..
 Rudolstadt.

As Amerikai Áruház olcsó árai
mindenki előtt ismeretesek.

Költözködők figyelmébe!

Függönyök, garnitúrák,
szőnyegek, madraczok,
paplanokból igen szépen össze-
válogatott nagy raktár van.

Ugyis minden más rőfös divatáru és
díszdolgokban szép nagy választék s te-
kintve a nagy forgalmat, ilyen olcsó árakat
egy üzlet sem nyújthat, mint ez

Tisztelettel. 617

„Amerikai Áruház”,
Nagyvárad,
Olaszi, Fő-utca, »Bazár«-épület.

Törlesztéses Jelzálogkölcsonöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre

fél éves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától
kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozású kölcsonöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölcsonkéréseknél telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése
szükségeltetik.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a
természetes szénsavas ásványvíz erre
a legbiztosabb óvószer. Elsősorban a mohai

ÁGNES

forrás mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta,
kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nem-
csak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt
gyógysóknál fogva kitűnő szere a legkülönbébb gyomor, lég-
cső és húgyszervi betegségeknek. Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnesfor-
rást, ha gyomor-, bél és légeső-
huruttól szabadulni akarunk.

Dr. Kéty.

Használjuk a mohai Ágnes-
forrást, ha a vesebajt gyógyi-
tani akarjuk.

Dr. Kővér.

Használjuk a mohai Ágnes-
forrást, ha étvágyhiány és
emésztési zavarok állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai Ágnes-
forrást, ha májbajoktól és sár-
gaságtól szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben
minden kétes értékű mertersegesen szénsavval telített víz-
nél, sőt a szódavíznel is olcsóbban adja, hogy az Ágnesfor-
rás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse.
Árlapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai Ágnes-
forrás kezelősége Mohán. Fejérmegye.

Kedvelt borviz.

Kedvelt borviz.

Főraktár Nagyvárad és környékére JANKY ANTAL utóda KISS
KÁROLY urnál.

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek a

„Tiszántúl”

kiadóhivatalában.

Ifj. Stern Sándor

villamos és légszesz

felszerelési vállalta
BÉMERTÉR. 4. sz.

Uj! Nerust-lámpa Uj!
óriási fény!

Villanyos világítás | Légszesz világítás.
Erőátvitel. | Légszesz főzők
Csengők. | Auer égők.
Telefonok. | Reklám lámpák.

Házak s villák berendezése
szakszerűen.

Költségvetések díjtalanul.

Utazó kosarak és bőröndök nagy választékban.

U J! Szerencse-Bazár! U J!

KARDOS LIPÓT

szerencsebazárja Nagyvárad, Szt.-Lásztó-tér 1. sz.

Tisztelettel hozom a m. t. közönség szives tudomására, miszerint Nagyváradon, Szt. Lásztó-
tér 1-ső szám alatt (Elek József üzlete mellett) egy, a mai kornak megfelelően legmodernebbül berendezett

gyermek-játék- és diszműáru-üzletet

nyitottam, hol minden e szakba vágó cikkek úgy a kivitel, mint a mesés olcsóságot illetőleg verse-
nyen felül állanak. — Férfi-divatcikkek, turista-ingek, övek, torna- és komót-czipők, női- és férfi
szalmakalapok, eső- és napernyők, harisnyák, sétabotok, valódi solingeni csel zsebkések dus vá-
lasztékban. — Mindennemű szobadiszekből állandóan nagy raktár. — Egyszerű próba vá-
sárlás bárkit meggyőz úgy a pontos és lelkiismeretes kiszolgálásról, KARDOS LIPÓT.
mint az áruk rendkívüli olcsóságáról. Szives támogatást kérve, vagyok mély tisztelettel

Mindennemű szobadiszek, majolika és fayence-áruk.

Dohányzószerek.

Gyermekkoscsk, játékszerek.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utcza sarkán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim heves tudomására hozni, hogy *teljesen újonnan átalakított és jól gondozott* minden kiválmat kielégítő **teke-pályámat** már megnyitottam

azt a szórakozni vágyó közönség szíves rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

748

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy **nyári kerthelyiséget** *f. hó 8-án azaz vasárnap* egyik helybeli kitünő cigányzenekar közreműködése mellett ünnepélyesen **megnyitom.**

Kitünő magyaros étkek, frissen csapolt márcziusi SÖR, valamint saját termésű, tisztán kezelt **HEGYI BOROK** felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan berendezett **VENDÉGSZOBÁIMAT,** melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLÓHELY** is jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Egyedül álló legnagyobb

nyaraló és moly ellen biztosító vállalat.

Telefon szám: 243.

Telefon szám: 243.

Heimann Lipót és Társa

női felöltők áruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-utcza.

Szücsmestere: ZIMÁNYI ANDRÁS.

741

Elvállal mindennemű **szőrme-árak,** u. m.: bundák, lábszákók, collek, ruhák, szőnyegek és minden e szakhoz tartozó áruk

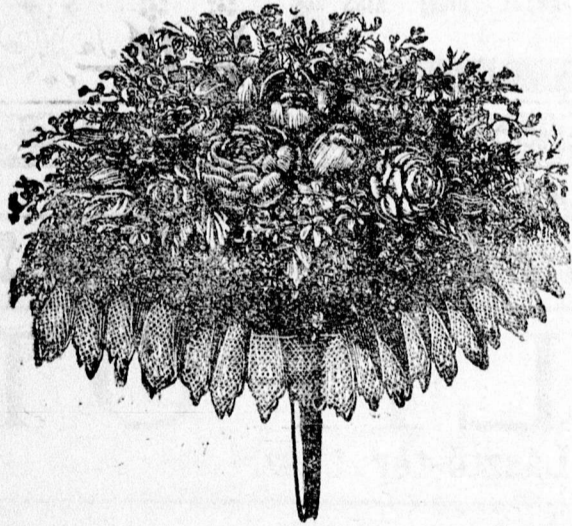
= nyári megőrzését. =

Kivánatra a megőrzésre szánt tárgyak elszállíthatnak.

Ünnep és szombat napokon zárva.

(Lakás: Zöldfa-utcza 5 szám., Grünfeld-fele ház.)

Az összes raktár-helyiségek tüzkár ellen biztosítva vannak

35—40 frtba került.

A fentirt összes kertészeti tárgyak művirágból 20%-al olcsóbban készíttetnek

100.000 drb nemes rózsza. Alacsony törzsű gyöknes (vurczellecht) drbja 20 kr., 100 drb 18 frt. — **Magas törzsű rózsza,** 3—5 lábíg, 1 drb 40 kr., 100 drb 35 frt. — **100.000 legnemesebb gyümölcsfa** gyönyörű szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, drbja 35 kr., 100 drb 35 frt.

Szőlő-oltványok: Igyekeztem azon fajokat készíteni, amelyek hazánkban a legjobban tenyésznek és az ismert gomba betegségek ellentállnak, az oltványok Riparia Portalis, Rupestris és Monticolor Solonis alapon vannak nemesítve.

Lugas és Csemege fajokból zöldoltványok 10 drb 10 fajtában 2 frt, 25 drb 25 fajtában 4 frt 50 kr. 100 drb 15 frt, ugyanazon fajokból. I-ső osztályu gyökeres fásoltványok 10 drb 10 fajtában 3 frt 50 kr., 20 drb 20 fajtában 6 frt 50 kr., 100 drb 25 frt.

Borfajok szintén a legkiválóbb és legbőtermőbb fajok. Erdei gahér, Bihari, olasz Riesling, Mézes fehér, Sár fehér, Furmint, Ba-

Sürgöny és levélezim: Velen-
cezi kertésztelep Nagyvárad.

CSOKROK

Menyasszonyi, koszorúnyi, béli vagy bármely alkalmi, szép berlini papirtartóval 1 frttől 3 frtig. — Csokrok a legfin. kivitelben, finom selyemtartókban, rózsza és kaméliákból 8 frttől 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került. Csokrok a legnagyobb mintájuk, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasztartókkal 18—25 frt, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszitve: **1—3 frtig.** — **Babérkoszoruk,** óvál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszitve **2—5—10 frtig.** — **Ficus és Magnolia koszoruk,** a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfin. virágok és pálmalombokkal diszitve **10—25 frtig,** ami ezelőtt

kator, Oporió, Hárslevelű, nagy Burgundi, Kövidinka, Szlankamenk Carbonett, Mustos fehér, vegyes borfajok stb. bármelyik fajból I. osztályu zöldoltvány 100 drb 6 frt 50 kr., 1000 drb 60 frt.

Gyökeres fásoltványok I-ső osztályu 100 drb 12 frt, 1000 drb 100 frt, vegyes borfajok 15 százalékkal olcsóbban.

Élősövénynek a legjobban bevált és ismert óriási nagy tövisű Gledicziát ajánlom 1 éves szép erős rostos gyökérrel 1000 darab 5 frt. Két éves igen erősek 1000 drb 8 frt.

A kertészet összes ágait tartalmazó faj- és árjegyzékkel kivánatra ingyen és bérmentve azonnal szolgál

a várad-velencei műkertészeti és rózsatelep vezetősége Nagyváradon.

Első Nagyváradi Asztalos-Társaság Butorraktára

Nagyvárad, Nagy-Teleky-utca.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, miszerint

BÚTOR-ÜZLETÜNKET

megnagyobbítva, a mai kor követelményeinek teljesen megfelelőleg, a legmodernebbül berendeztük. — Dusan felszerelt raktáron tartunk *hálószoba-, ebédlő és SZALON-BERENDEZÉSEKET*, valamint *THONET-féle HAJLITOTT BUTOROKAT*, ugyszintén *ASZTALOS és KÁRPITOS MUNKÁK* előállítását, a legjutányosabb árszámítás és a legizlésebb kiállítás mellett elvállalunk. — Ugyszintén az *ESZTERGÁLYOS SZAKBA VÁGÓ munkálatok* a legolcsóbb árszámítás és a legtelkiismeretesebb kivitel mellett eszközöltetnek, valamint az e szakmába vágó munkák szintén raktáron is tartatnak. — Tisztelettel

Lukács Antal és Társa.

685

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzcséplőkészleteket, ipari czelokra alkalmas **Compound** lokomobilokat.

MILLENIUM

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Költözködési idényre:

szőnyegek, függönyök, ágy- és aszalteritők, szalmazsákok és mindennemű költözködési cikkek, a szokottnál olcsóbb árban

egyedül

Kovács L. és Társánál,
Zöldfa-utca, kaphatók.

Nagyváradai sörfőzde
sör csarnoka.

Közkedveltségnek örvendő gyártmányaimat eredeti csapolásban bemutatni óhajtván,
nagy piac-z-teri Füchsl-palotában

sör csarnokot

létesítettem, hol mindenkor frissen csapolt
nagyváradai sör, világos,
Salvator (maláta) sör, barna
áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére
Egy pohár sör **8 kr.**

» liter » **24** »

Friss reggeli 12 fillértől feljebb.
izletes magyar konyha.

Ió minőségű nagyváradai és érmelléki borok
Társaságoknak separée áll rendelkezésre.
A pinczehelyiségben tekepálya.
Számos látogatást kér tisztelettel

Benrád Albert, Krausz Béla
vendéglős. sörfőzdéje.

Vizgyógyintézet

és Szanatórium

Köszegen, (Vas-megye) vasutállomás. Egész éven át nyitva, betegek és üdülők számára Gyönyörű fenyves park és sétahelyek. Legszébb gyógyeredmények. Igen olcsó ár. Prospektus bérmentve.

Tulajdonos és igazgató orvos: DR. DRÉISZKER JOZSEF.

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, ásványviz- és vadaskereskedése

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA
Széchenyi-szállodával szemben.

A tavaszi idény beálltával ajánlom friss csiraképes luczerna, lóhere, burgundi stb. gazdasági
vetemény- és virágmagvaimat,
melyeket a legjutányosabb napi ár mellett számítok.

Ugyszintén a n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy mindennemű

festékarukat

berendeztem, melyekből állandó raktárt tartok u. m.

kencze, terpentín, lackok, brünoilok, padlilackok, parquetzsir, valamint p.r és olajfestékeket (minden színben. Ecsetek és meszelőaru

Friss, ez idényű töltésű ásvány- és gyógyvizek az

Előpataki bor és gyógyviz

főraktára Bihar, Békés és Szilágymegyék részére.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik.
Számos megrendelést kérve, maradok

kiváló tisztelettel

577

HAJNAL FERENCZ

? Miért?

nevezik

GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

Szerencse-gyűjtődének?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki		
Mert ott a 602,000	koronás	jutalmat
Mert ott 3-szor a 400,000	"	főnyereményt
Mert ott 3-szor a 100,000	"	"
Mert ott 1-szer a 70,000	"	"
Mert ott 4-szer a 60,000	"	"
Mert ott 3-szor a 30,000	"	"
Mert ott 5-ször a 25,000	"	"
Mert ott 10-szer a 20,000	"	"

711

nyerték és

mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztálysorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ sorsjegyet

12.— 6.— 3.— 1.50 koronáért rendelni

GAEDICKE A. bankházánál.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődéje.

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadíjmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálók.

Levágandó rendelőlevél:

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék czimemre..... I. osztályu eredeti Magy. kir. szab. osztálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték : korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pontos cím	Név	A nem kívánt módokat törölnöd
	Allás	
	Lakhely	
	Utolsó posta	

Horváth János

szűcsmester

Nagyvárad, Nagy-Magyar-utca 332. sz.
(Saját ház, Nyárfasikátorral szemben)

ÜZLETHELYISÉG: Olaszi, Fő-utca.
(Orsolya-szűzek zárdájával szemben.)

Téli ruhák, uti bundák, labzsákok, szőnyegek stb.

nyári gondozásra

vétetnek és mint eddig, úgy ezután is pontosan, **jutányos feltételek mellett** kezeltetnek. Kérik a n. é. közönség, hogy esetleges javításokat a nyár folyamán szíveskedjék eszközöltetni. A javításért járó díjak csak a téli ruhák elvitele alkalmával lesznek fizetendők.

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan, a leglelkiismeretesebben eszközöltetnek. 689

Biztosítva 12.000 korona erejéig.

Új asztalos üzlet!

Van szerencsém a m. t. közönség szives tudomására hozni, miszerint Nagyváradon, Szalárdi-utca 9-ik szám alatt egy mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő

asztalos műhelyt

rendeztem be, hol modern szalon, háló és ebédlő; valamint konyhaberendezéseket a legmagasabb igényeket is kielégítőleg állítok elő. — Üzleti berendezéseket, portálokat a legcsinosabb kivitel s a legalacsonyabb árszámítás mellett készítek.

Részemről oda törekedve, hogy a n. é. közönségnek mindenkor teljes meglegedésére a leglelkiismeretesebb árszámítás mellett szállítsam b. megrendelését, a szives pártfogást kérve vagyok

680

kiváló tisztelettel

Lechnitzki Árpád,
asztalos mester.

A jó munka a legjobb reklám.

Ki javítja meg olyan bámulatos olcsóan és pontosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerőkkel van ellátva. Ékszer vagy órát csak

Freund Benjaminsnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis hásszal is megelégszik.

Fél árban kínál kap szemüveget, hő- és lázmérőket, azt is csak

Freund Benjaminsnál.

Miért mert megvett potom árért egy egész raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó vagy cserébe akar.

Freund Benjaminsnál

értékesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órás, ékszerész és látszerész, az figyelje meg Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szálloda épületében.

Ne használjon senki mást, mint a

GLOBIN

bőrtisztítószer,
mely minden cipőneműnek eredeti fényt és tartósságot kölcsönöz.

Egyed. gyár: FRITZ SCHULZ JUN., Akt. Ges. EGER és LIPCSE

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas” kávéház mellett

Megérkeztek

a hazai angol és francia tavaszi szöveteim a legnagyobb választékban, melyekből **jutányos árakért** a legújabb divat szerinti uri ruhákkal szolgálok.

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönséget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

686.

Legolcsóbb órajavitó-műhely!

A közelgő pünkösdi ünnepek alkalmából **bérmaajándék-tárgyak** legolcsóbb és legcélszerűbb, hervásárlási helye

Kepes Márton,

mű-órák és ékszerész diszraktára
Nagyvárad, Bazár-épület,
(színház oldala mellett.)

hol ezen tárgyak már a következő mesés árakban kaphatók:

Valódi ezüst órák, nyitott fedéllel, fiúknak 4 frt 25 krtól.
Valódi ezüst órák, dupla > 5 > 25 >
Valódi ezüst órák, nyitott > leányoknak 4 > 50 >
Valódi ezüst órák, dupla > 5 > 50 >
Valódi oxidált fekete aczél óra > 8 > 50 >
Kitűnő minőségű nickel órák fiúk részére 2 > 50 >
Ugyanaz dupla fedéllel > 3 > 50 >
Valódi arany női órák 15 frttől feljebb.
Valódi 14 karátos arany gyűrűk 2 frt 50 krtól feljebb,
ugyszintén az itt felsoroltakon kívül, értékesebb tárgyakból is dus raktárt tartok s azokat a legelőnyösebb árszámítás mellett bocsátom a m. t. közönség szíves rendelkezésére.

A n. é. közönség b. pártfogását kévre vagyok
kiváló tisztelettel

Kepes Márton,
órák és ékszerész.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fehér Jenő

uri és női czipész

Nagyvárad, Fő-utcán lévő Rimanóczy-házban
(Fábrly-testvérek üzlete mellett).

Van szerencsém a n. é. közönség és a főt. papságnak szíves tudomására hozni, hogy egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czipész-üzletet

nyitottam. Mint ajánló körülményt, bátorkodom felemlíteni, hogy a nagyváradai szakirányu ipariskola czipészabászati rajzelőadója, illetve szaktanítója vagyok továbbá a szakmánál eltöltött sok éven keresztül a külföldön, valamint hazánk nagyobb városaiban mint főszabász, munkavezető s hasonló minőségben a nagyváradai czipőgyárban is hat évig sikerrel működve magas színvonalon álló szakképzettségem folytán képes vagyok a legkényesebb igényeket is kielégíteni s minden vállalatot a legnagyobb szakértelemmel és műveléssel végzek.

Versenyárák

A főtisztelendő papság és a n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Fehér Jenő,

czipész mester.

Hirdetmény.

A „Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

789

Az igazgatóság.

Kiváló szerencse Töröknel!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyere-ménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000	koronas nagy jutalmat	az 57080. sz. sorsjegyre,
a 100.000	főnyereményt	a 74366. > >
a 100.000	>	52528. > >
a 100.000	>	94780. > >
a 90.000 kor. főnyereményt a 109780 számú sorsjegyre		a 70.000 kor. főnyereményt az 5498 számú sorsjegyre
a 90.000 >	a 83610 >	a 60.000 > > az 51613 >
a 90.000 >	a 92787 >	a 60.000 > > a 76347 >
a 80.000 >	a 83061 >	a 50.000 > > a 4036 >
a 70.000 >	a 81161 >	

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt
A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona.**

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,
1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**,
1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.— $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy frt 3. vagy kor. 6.—; $\frac{1}{1}$ eredeti sorsjegy frt 6.— vagy kor. 12

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

i. é. május hó 17-ig bizalommal hozzánk beküldeni, miután a huzás már május 17. és 18-án lesz.

TÖRÖK A. ÉS T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Muzem-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS T. SA** bankházának Budapest.

Kérek részemre, I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén) } A nem kívánt tör-lendő

Pontos cím:

